

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prednesené 2. apríla 2020¹

Vec C-186/19

**Supreme Site Services GmbH,
Supreme Fuels GmbH & Co KG,
Supreme Fuels Trading Fze
proti
Supreme Headquarters Allied Powers Europe**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Súdna spolupráca v občianskych veciach – Súdna právomoc a výkon rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach – Nariadenie (EÚ) č. 1215/2012 – Pôsobnosť – Článok 1 ods. 1 – Pojem ‚občianske a obchodné veci‘ – Predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení – Konanie o návrhu na zrušenie zaistenia pohľadávky u tretej osoby – Žaloba podaná medzinárodnou organizáciou – Úkony alebo opomenutia pri výkone verejnej moci – Pojem – Konanie vo veci samej o návrhu na uznanie existencie zmluvnej pohľadávky – Dodanie pohonných látok v rámci mierovej misie – Exekučná imunita tejto medzinárodnej organizácie“

I. Úvod

1. Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), sa týka výkladu článku 1 ods. 1 a článku 24 bodu 5 nariadenia (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach².
2. Tento návrh bol podaný v rámci konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý podala medzinárodná organizácia Supreme Headquarters Allied Powers Europe (ďalej len „organizácia SHAPE“) s cieľom dosiahnuť, aby sa zrušilo zaistenie pohľadávky u tretej osoby, ktoré na viazanom účte vykonali tri spoločnosti, a to Supreme Site Services GmbH, Supreme Fuels GmbH & Co KG a Supreme Fuels Trading Fze, založené v uvedenom poradí vo Švajčiarsku, Nemecku a Spojených arabských emirátoch (ďalej spoločne len „spoločnosti Supreme“), ako aj s cieľom dosiahnuť, aby sa spoločnostiam Supreme zakázalo vykonať nové zaistenia na základe tých istých skutočností. Zaistenie pohľadávky u tretej osoby bolo povolené na návrh – takisto prejednaný sudcom rozhodujúcim o nariadení predbežných oparení – ktorý podali spoločnosti Supreme, a to až do vyriešenia ich zmluvného sporu s organizáciou SHAPE o úhradu za pohonné látky dodané pre potreby mierovej misie vedenej Organizáciou Severoatlantickej zmluvy (NATO) v Afganistane.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2012 (Ú. v. ES L 351, 2012, s. 1).

3. Za týchto okolností položil vnútroštátny súd Súdnemu dvoru viaceré prejudiciálne otázky. Presnejšie, tento súd chce svojimi otázkami zistiť, či vzhľadom na skutočnosť, že viazaný účet, na ktorom sa vykonalo zaistenie pohľadávky, bol zriadený v Belgicku, majú belgické súdy na základe článku 24 bodu 5³ nariadenia č. 1215/2012 výlučnú právomoc rozhodnúť o návrhu na zrušenie tohto zaistenia.

4. Táto otázka si vyžaduje najprv vyriešiť otázku o tom, či návrh na nariadenie predbežného opatrenia, o aký ide vo veci samej, patrí pod „občianske a obchodné veci“ a z toho dôvodu do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, ako je vymedzená v jeho článku 1 ods. 1 Pochybnosti, ktoré vnútroštátny súd v tejto súvislosti má, vyplývajú z toho, že organizácia SHAPE sa na podporu svojho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia odvolala na exekučnú imunitu podľa medzinárodného práva.

5. V súlade so žiadosťou Súdneho dvora sa tieto návrhy zamerajú na otázku položenú vnútroštátnym súdom k výkladu článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012.

6. V závere týchto návrhov Súdnemu dvoru navrhнем, aby rozhodol, že otázka, či návrh na nariadenie predbežného opatrenia, o aký ide vo veci samej, ktorým sa má zrušiť zaistenie pohľadávky u tretej osoby, patrí pod „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 tohto nariadenia, závisí, pokiaľ ide o výnimku týkajúcu sa „úkonu[v] alebo opomenut[i] pri výkone štátnej [verejnej – *neoficiálny preklad*] moci“ stanovenú v tomto ustanovení, od povahy práva, ktorého ochrana sa má týmto zaistením pohľadávky zabezpečiť, ako aj od toho, či toto právo má svoj pôvod v konaní verejnej moci, alebo v právnom vzťahu, ktorý sa vyznačuje prejavom verejnej moci, pričom toto musí overiť vnútroštátny súd.

7. Vysvetlím najmä dôvod, prečo si myslím, že skutočnosť, že medzinárodná organizácia sa odvoláva na imunitu, ktorá jej údajne podľa medzinárodného práva prináleží, nie je na účely tejto analýzy rozhodujúca a nemôže byť prekážkou toho, aby vnútroštátny súd vyhlásil, že má medzinárodnú právomoc podľa nariadenia č. 1215/2012.

II. Právny rámec

A. Nariadenie č. 1215/2012

8. V odôvodnení 10 nariadenia č. 1215/2012 sa uvádza:

„Rozsah pôsobnosti tohto nariadenia by sa mal vzťahovať na všetky hlavné občianske a obchodné veci okrem určitých presne vymedzených vecí...“

9. Článok 1 ods. 1 tohto nariadenia stanovuje:

„Toto nariadenie sa uplatňuje v občianskych a obchodných veciach bez ohľadu na povahu súdu alebo tribunálu. Neuplatňuje sa najmä na daňové, colné a správne veci ani na zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone štátnej [verejnej – *neoficiálny preklad*] moci (*acta iure imperii*).“

3 Pripomínam, že článok 24 bod 5 nariadenia č. 1215/2012 v podstate stanovuje, že v oblasti výkonu rozhodnutí majú výlučnú právomoc súdy členského štátu, v ktorom sa rozhodnutie vykonalo alebo sa má vykonať, a to bez ohľadu na bydlisko účastníkov konania.

B. Holandské právo

10. Článok 700 Nederlandse Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (holandský Civilný sporový poriadok, ďalej len „Civilný sporový poriadok“) stanovuje:

„1. Na výkon zabezpečenia nároku formou zaistenia je potrebné povolenie sudcu rozhodujúceho o nariadení predbežných opatrení, v ktorého obvode sa nachádza dotknutý majetok alebo viaceré z dotknutých majetkov, a ak sa zaistenie netýka majetku, povolenie súdu, v ktorého obvode má bydlisko dlžník alebo osoba alebo jedna z osôb, z titulu ktorých sa zaistenie uskutočňuje.

...“

11. Článok 705 ods. 1 Civilného sporového poriadku stanovuje:

„Sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení môže predbežným opatrením na návrh ktorejkoľvek z dotknutých osôb zrušiť zaistenie, čím nie je dotknutá právomoc všeobecného súdu.“

III. Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

12. SHAPE je medzinárodná organizácia zriadená Protokolom o štatúte medzinárodného vojenského veliteľstva vytvoreného na základe Severoatlantickej zmluvy, ktorý bol podpísaný v Paríži 28. augusta 1952 (ďalej len „Parížsky protokol“)⁴. Regionálne veliteľstvo Allied Joint Force Command Brunssum (Veliteľstvo spojeneckých síl Brunssum, ďalej len „JFCB“), ktorému organizácia SHAPE velí, má sídlo v Brunssume (Holandsko).

13. Na základe dvoch všeobecných základných dohôd o objednávkach (Basic Ordering Agreements, ďalej len „dohody BOA“) spoločnosti Supreme dodali organizácii SHAPE pohonné látky na účely misie Medzinárodných bezpečnostných asistenčných síl (ďalej len „ISAF“) NATO v Afganistane.

14. V novembri 2013 podpísali JFCB a spoločnosti Supreme dohodu o úschove, ktorá stanovovala zriadenie viazaného účtu v banke v Belgicku na pokrytie žiadostí o odškodnenie alebo iných urovnaní, ktoré by mohli byť spoločnostiam Supreme dlžné zo strany zmluvných odberateľov NATO.

15. Na konci roka 2015 spoločnosti Supreme podali proti organizácii SHAPE a JFCB žalobu na Rechtbank Limburg (súd v Limburgu, Holandsko), v ktorej navrhli, aby sa z prostriedkov uložených na viazanom účte uvoľnili rôzne sumy (ďalej len „konanie vo veci samej“). Spoločnosti Supreme svoj návrh zdôvodnili tvrdením, že organizácii SHAPE dodali pohonné látky na základe dohôd BOA na účely misie ISAF v Afganistane a že organizácia SHAPE a JFCB nedodržali platobné záväzky, ktorými boli viazané.

16. Organizácia SHAPE a JFCB vzniesli incidenčne námietku nedostatku právomoci, pričom sa odvolali na jurisdikčnú imunitu, ktorú údajne ako medzinárodné organizácie podľa medzinárodného práva požívajú. Rozhodnutím z 8. februára 2017 Rechtbank Limburg (súd v Limburgu) vyhlásil, že má právomoc rozhodnúť o návrhoch spoločností Supreme. Dňa 4. mája 2017 podala organizácia SHAPE proti tomuto rozhodnutiu odvolanie.

17. Súbežne s konaním vo veci samej boli začaté dve konania na Rechtbank Limburg (súd v Limburgu), najprv na návrh spoločností Supreme, potom organizácie SHAPE.

4 Text je dostupný na tejto internetovej adrese: https://www.nato.int/cps/fr/natolive/official_texts_17300.htm

18. Po prvé na návrh spoločností Supreme sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení na Rechtbank Limburg (súd v Limburgu) rozhodnutím zo 14. apríla 2016 spoločnostiam Supreme povolil na základe článku 700 Civilného sporového poriadku vykonať zaistenie pohľadávky u tretej osoby z finančných prostriedkov uložených na viazanom účte. Zaistenie pohľadávky u tretej osoby bolo vykonané 18. apríla 2016.

19. Po druhé 17. marca 2017 podala organizácia SHAPE na ten istý súd návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa malo zrušiť zaistenie pohľadávky u tretej osoby vykonané na viazanom účte, a zakázať spoločnostiam Supreme vykonať ďalšie takéto zaistenia na základe rovnakých skutočností. Na podporu svojich návrhov sa organizácia SHAPE odvolávala na exekučnú imunitu podľa článku XI ods. 2 Parížskeho protokolu, v ktorej sa v podstate uvádza, že proti regionálnemu veliteľstvu zriadenému podľa Severoatlantickej zmluvy nemožno prijať žiadne vykonávacie opatrenia.

20. Rozhodnutím z 12. júna 2017 Rechtbank Limburg (súd v Limburgu) vyhovel návrhom organizácie SHAPE.

21. Toto rozhodnutie potvrdil 27. júna 2017 Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Odvolací súd 's-Hertogenbosch, Holandsko).

22. Dňa 21. augusta 2017 sa spoločnosti Supreme proti tomuto rozsudku odvolali na Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), ktorý z úradnej moci nastolil otázku medzinárodnej právomoci holandských súdov podľa nariadenia č. 1215/2012 na rozhodovanie o návrhu organizácie SHAPE.

23. Za týchto okolností Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru najmä tieto prejudiciálne otázky:

„1. a) Má sa nariadenie [č. 1215/2012] vykladať v tom zmysle, že vec, akou je prejednávaná vec, v ktorej medzinárodná organizácia navrhuje:

- i) zrušiť zaistenie pohľadávky u tretej osoby, ktoré v inom členskom štáte vykonala protistrana, a
- ii) uložiť protistrane zákaz opätovného zaistenia pohľadávky na základe tých istých skutkových okolností,

pričom tieto návrhy sú založené na námietke týkajúcej sa exekučnej imunity, sa má úplne alebo čiastočne považovať za občiansku alebo obchodnú vec v zmysle článku 1 ods. 1 [tohto nariadenia]?

b) Má pre zodpovedanie prvej otázky písm. a) význam – a ak áno, aký – skutočnosť, že súd členského štátu povolil zaistenie pohľadávky z dôvodu nároku, ktorý má protistrana podľa jej názoru voči tejto medzinárodnej organizácii, ktorý je v tomto členskom štáte predmetom konania vo veci samej a ktorý sa týka zmluvného sporu súvisiaceho s platbou za pohonné látky, ktoré boli dodané pre mierovú misiu vykonávanú medzinárodnou organizáciou prepojenou s uvedenou medzinárodnou organizáciou?

2. a) V prípade, ak je odpoveď na prvú otázku písm. a) kladná: Má sa článok 24 bod 5 nariadenia č. 1215/2012 vykladať v tom zmysle, že v prípade, v ktorom súd členského štátu povolil zaistenie pohľadávky u tretej osoby, a toto zaistenie následne bolo vykonané v inom členskom štáte, majú súdy členského štátu, v ktorom bolo vykonané zaistenie pohľadávky u tretej osoby, výlučnú právomoc rozhodnúť o návrhu na zrušenie tohto zaistenia?

- b) Má pre zodpovedanie druhej otázky písm. a) význam – a ak áno, aký – skutočnosť, že táto medzinárodná organizácia v rámci svojho návrhu na zrušenie zaistenia pohľadávky u tretej osoby vzniesla námietku týkajúcu sa exekučnej imunity?
3. V prípade, ak má pre zodpovedanie otázky, či ide o občiansku alebo obchodnú vec v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, resp. či ide o návrh, ktorý spadá do pôsobnosti článku 24 bodu 5 tohto nariadenia, význam skutočnosť, že medzinárodná organizácia v rámci svojich návrhov uplatnila námietku týkajúcu sa exekučnej imunity, do akej miery je súd, ktorému bola vec predložená, povinný preskúmať, či bola táto námietka vznesená oprávnene, a platí pri tomto skúmaní pravidlo, že súd musí posúdiť všetky skutočnosti, ktoré má k dispozícii, vrátane prípadných námietok predložených protistranou, alebo iné pravidlo?“
24. Spoločnosti Supreme, organizácia SHAPE, holandská, belgická, grécka, talianska a rakúska vláda, ako aj Európska komisia predložili Súdnemu dvoru písomné pripomienky.
25. Spoločnosti Supreme, organizácia SHAPE, holandská, belgická, grécka a rakúska vláda, ako aj Komisia sa zúčastnili na pojednávaní, ktoré sa konalo 12. decembra 2019.

IV. Analýza

A. Úvodné poznámky

26. Svojou prvou prejudiciálnou otázkou, ktorá je rozdelená na dve časti, sa vnútroštátny súd pýta, či návrh na nariadenie predbežného opatrenia, akým je návrh podaný organizáciou SHAPE, patrí medzi „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, a z toho dôvodu patrí do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia.
27. Konkrétnejšie sa tento súd v podstate pýta, či otázka, či takáto žaloba patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, závisí od toho, či aj samotné konanie vo veci samej patrí do tejto vecnej pôsobnosti [(prvá otázka, písmeno b)]. Okrem toho sa snaží objasniť otázku, či v prípade, keď sa medzinárodná organizácia odvoláva na exekučnú imunitu, ktorá jej podľa medzinárodného práva prináleží, táto imunita *ex officio* bráni tomu, aby jej konanie patrilo do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia, alebo či prinajmenšom musí mať za následok to, že sa na ňu vzťahuje výnimka týkajúca sa „úkono[v] alebo opomenut[í] pri výkone [verejnej] moci“ v zmysle článku 1 ods. 1 tohto nariadenia [(prvá otázka, písmeno a)].
28. Skôr ako pristúpim k analýze týchto otázok, uvediem niekoľko stručných poznámok týkajúcich sa prípustnosti tohto návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

B. O prípustnosti návrhu na začatie prejudiciálneho konania

29. Organizácia SHAPE vo svojich písomných pripomienkach tvrdí, že tento návrh na začatie prejudiciálneho konania, a najmä prvá a druhá otázka položená vnútroštátnym súdom, sú neprípustné v rozsahu, v akom sa týkajú jej návrhu na zrušenie zaistenia pohľadávky u tretej osoby, ktoré na viazanom účte vykonali spoločnosti Supreme. Tieto otázky sa stali čiastočne hypotetickými, pretože belgický sudca už povolil výkon rozhodnutia Rechtbank Limburg (súd v Limburgu) z 12. júna 2017 a rozhodnutia Gerechtshof 's-Hertogenbosch (Odvolací súd 's-Hertogenbosch) z 27. júna 2017 na

základe dohody uzatvorenej medzi Belgickom a Holandskom⁵, a zaistenie pohľadávky u tretej osoby vykonané spoločnosťami Supreme na viazanom účte už bolo zrušené.

30. V tomto ohľade musím pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry platí prezumpcia relevantnosti otázok týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v kontexte právnej úpravy a skutkových okolností, ktorý tento súd vymedzuje na svoju vlastnú zodpovednosť a ktorého správnosť Súdny dvor neprináleží preverovať. Odmietnutie Súdneho dvora rozhodnúť o návrhu predloženom vnútroštátnym súdom je totiž možné len v prípade, keď je zjavné, že výklad alebo posúdenie platnosti práva Únie požadované vnútroštátnym súdom nemá žiadnu súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, alebo pokiaľ ide o hypotetický problém.⁶

31. V prejednávanej veci podľa mňa nejde o takýto prípad. V tejto súvislosti mi stačí poznamenať, že vnútroštátny súd musí v rámci konania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý mu bol predložený, rozhodnúť v kasačnom konaní o dvoch vyššie uvedených rozhodnutiach, ktorých vykonaním došlo k zrušeniu zaistenia pohľadávky u tretej osoby vykonaného spoločnosťami Supreme na viazanom účte. V tejto súvislosti otázka, či holandské súdy majú medzinárodnú právomoc podľa nariadenia č. 1215/2012 na rozhodovanie o tomto zrušení, sa mi nezdá ani hypotetická, ani zjavne bez súvislosti s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej.

32. Vzhľadom na už uvedené sa takisto nastoľuje otázka, či by sa návrh na začatie prejudiciálneho konania mal považovať za neprípustný vzhľadom na zánik predmetu sporu vo veci samej v nadväznosti na rozsudok *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (Odvolací súd 's-Hertogenbosch) z 10. decembra 2019, ktorý účastníci konania oznámili na pojednávaní.

33. Spresňujem, že tento súd v tomto rozsudku potvrdil právomoc *Rechtbank Limburg* (súd v Limburgu) v rámci konania vo veci samej, pričom konštatoval, že v rozsahu, v akom sa jurisdikčná imunita, na ktorú sa odvolávali organizácia SHAPE a JFCB, týkala výkonu ich úradných funkcií, táto imunita sa mala považovať za absolútnu. Okrem skutočnosti, že zaistenie pohľadávky u tretej osoby vykonané na viazanom účte už bolo zrušené, sa tak možno pýtať, či je ešte možné, aby holandské súdy povolili ďalšie zaistenia na viazanom účte v budúcnosti.

34. V tejto súvislosti je pravda, že samotný Súdny dvor párkrát v niektorých veciach konštatoval, že predmet sporu prejednávaneho vnútroštátnym súdom zanikol, a rozhodol, že prejudiciálne otázky, ktoré mu boli predložené, sa z tohto dôvodu stali neprípustnými.⁷

35. V prejednávanej veci však z informácií poskytnutých účastníkmi konania na pojednávaní vyplýva, že rozsudok *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (Odvolací súd 's-Hertogenbosch) z 10. decembra 2019 je predmetom odvolacieho konania vedeného na *Hoge Raad der Nederlanden* (Najvyšší súd, Holandsko). Keďže organizácia SHAPE v rámci svojho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia holandským súdom výslovne navrhla, aby spoločnostiam Supreme zakázali vykonať ďalšie zaistenia pohľadávky u tretej osoby na viazanom účte, pochybujem, že by sa dalo konštatovať, že konanie vo veci samej sa stalo bezpredmetným, pokiaľ tento súd s konečnou platnosťou nerozhodne o otázke, či je organizácia SHAPE oprávnená odvolávať sa na svoju jurisdikčnú imunitu v rámci konania vo veci samej a či táto imunita sama osebe bráni tomu, aby boli na viazanom účte povolené ďalšie zaistenia pohľadávky.

36. Za týchto okolností musí byť tento návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa môjho názoru vyhlásený za prípustný.

⁵ Dohovor o územnej súdnej právomoci, konkurze a platnosti a vymáhaní rozsudkov, arbitrážnych nálezov a úradných dokladov podpísaný 28. marca 1925 v Bruseli (Stb. 1929, 405).

⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. mája 2008, *citiworks* (C-439/06, EU:C:2008:298, bod 32), ako aj z 27. júna 2018, *Altiner a Ravn* (C-230/17, EU:C:2018:497, bod 22 a citovaná judikatúra).

⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 12. marca 1998, *Djabali* (C-314/96, EU:C:1998:104, body 20 a 21), ako aj z 20. januára 2005, *García Blanco* (C-225/02, EU:C:2005:34, body 29 až 31).

C. O vplyve konania vo veci samej [prvá otázka, písmeno b)]

37. Svojou prvou otázkou pod písmenom b) sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či treba na účely určenia, či návrh na nariadenie predbežného opatrenia, akým je návrh organizácie SHAPE, patrí medzi „občianske a obchodné veci“ a z toho dôvodu do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, zohľadniť skutočnosť, či do tejto vecnej pôsobnosti patrí samotné konanie vo veci samej.

38. Pripomínam, že podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom bolo zaistenie pohľadávky u tretej osoby, ktoré organizácia SHAPE navrhla v rámci jej návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zrušiť, vykonané z dôvodu pohľadávky, ktorú majú spoločnosti Supreme podľa ich tvrdenia voči organizácii SHAPE v rámci zmluvného sporu vo veci samej.

39. V tejto súvislosti Súdny dvor spresnil, že „predbežné opatrenia vrátane ochranných opatrení“ treba chápať ako opatrenia, ktoré sú určené na zachovanie skutkového alebo právneho stavu s cieľom ochrany práv, ktorých uznanie sa navrhuje na súde s právomocou konať vo veci samej.⁸

40. Podľa môjho názoru niet pochyb o tom, že táto definícia zahŕňa zaistenie pohľadávky u tretej osoby, ktoré bolo vykonané za okolností sporu vo veci samej, ako aj každé zaistenie pohľadávky u tretej osoby, o povolenie ktorého by mohli byť v budúcnosti holandské súdy požiadané na základe tých istých skutočností.

41. Vzhľadom na toto objasnenie sa domnievam, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia, o aký ide v prípade návrhu organizácie SHAPE, sa musí považovať za týkajúci sa „predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení“, pretože jeho cieľom je, aby bolo zaistenie pohľadávky u tretej osoby vykonané spoločnosťami Supreme zrušené a aby sa im ako účastníkov konania zakázalo vykonať ďalšie zaistenia na základe tých istých skutočností.⁹

42. Pokiaľ ide o metódu, akou sa určí, či návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ako je ten vo veci samej, týkajúci sa „predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení“, patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, konštatujem, že na pojednávaní boli predložené tri rôzne tézy.

43. Po prvé spoločnosti Supreme v podstate tvrdili a v tomto bode s nimi súhlasí grécka vláda, že uplatnenie nariadenia č. 1215/2012 na návrh na nariadenie predbežných opatrení, akým je návrh organizácie SHAPE, závisí od toho, či samotné konanie vo veci samej patrí do pôsobnosti tohto nariadenia, a teda od vlastností tohto konania.¹⁰

44. Po druhé organizácia SHAPE tvrdila, že občiansku alebo obchodnú povahu žaloby, ktorá sa tak, ako to je v prípade jej žaloby, týka predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, nemožno určiť podľa občianskej alebo obchodnej povahy konania vo veci samej a musí sa posúdiť nezávisle od tohto druhého uvedeného konania.

8 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 26. marca 1992, Reichert a Kockler, (C-261/90, EU:C:1992:149, bod 34), ako aj z 28. apríla 2005, St. Paul Dairy (C-104/03, EU:C:2005:255, bod 13). Zdôrazňujem, že ako vyplýva z prípravných prác, cieľom nariadenia č. 1215/2012 bolo najmä objasniť podmienky týkajúce sa obahu predbežných a ochranných opatrení v Únii (pozri tiež odôvodnenie 33 tohto nariadenia). Na druhej strane nič nenasvedčuje tomu, že by zámerom normotvorcu Únie bolo zmeniť definíciu pojmu „predbežné a ochranné opatrenia“ poskytnutú judikatúrou Súdneho dvora. V tejto súvislosti poznamenávam, že aj keď odôvodnenie 25 tohto nariadenia špecifikuje určité prípady, na ktoré sa má tento pojem vzťahovať, neuvádza jeho presnú definíciu.

9 V tejto súvislosti pripomínam, že na základe článku 705 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku „sudca rozhodujúci o nariadení predbežných opatrení môže predbežným opatrením na návrh ktorejkoľvek z dotknutých osôb zrušiť zaistenie, čím nie je dotknutá právomoc všeobecného súdu“. Zdá sa mi teda, že konanie, akým je to, ktoré bolo na základe tohto ustanovenia začaté organizáciou SHAPE, nielen bezprostredne nadväzuje na konanie, na základe ktorého bolo vydané povolenie na vykonanie zaistenia pohľadávky u tretej osoby, ale musí sa tiež považovať za úzko spojené s týmto druhým uvedeným konaním. Podľa môjho názoru sú predmetom týchto dvoch druhov konaní rovnaké „predbežné a ochranné opatrenia“: predmetom jedného konania je povolenie vykonať zaistenie pohľadávky u tretej osoby, zatiaľ čo predmetom druhého konania je zrušenie tohto zaistenia, ako aj zákaz vykonať ďalšie zaistenia na základe rovnakých skutočností.

10 Pre úplnosť by som chcel zdôrazniť, že vo svojich písomných pripomienkach spoločnosti Supreme pripomínajú, že nariadenie č. 1215/2012 sa uplatňuje na návrh týkajúci sa predbežných a ochranných opatrení, ak sa týmito opatreniami majú ochrániť práva, ktoré patria do jeho vecnej pôsobnosti. Podľa nich z toho vyplýva, že rozhodujúce je to, či samotné konanie vo veci samej patrí medzi „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 tohto nariadenia.

45. Po tretie holandská a belgická vláda, ako aj Komisia sa domnievali, že hoci vlastnosti a kvalifikácia konania vo veci samej nie sú rozhodujúce, treba naopak preskúmať, či práva, ktorých ochrana sa mala zaistením pohľadávky u tretej osoby v rámci tohto druhého uvedeného konania zabezpečiť, patria pod „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012.

46. Ja súhlasím s touto poslednou uvedenou tézou.

47. Pripomínam totiž, že pokiaľ ide o výklad textov, ktoré predchádzali nariadeniu č. 1215/2012, a presnejšie Bruselského dohovoru¹¹, Súdny dvor rozhodol, že vzhľadom na to, že predbežnými opatreniami vrátane ochranných opatrení sa dajú chrániť veľmi rôznorodé práva, ich zahrnutie do pôsobnosti tohto dohovoru sa musí určiť nie na základe ich vlastnej povahy, ale na základe povahy práv, ktorých ochranu zabezpečujú a ktoré sú predmetom konania vo veci samej.¹²

48. Súdny dvor už mal príležitosť spresniť, pričom sa od tohto pravidla neodchýlil,¹³ že cieľom tohto pravidla nebolo, na rozdiel od názoru spoločností Supreme a gréckej vlády, viazať výsledok návrhu na nariadenie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení na výsledok konania vo veci samej.¹⁴

49. V rozsudku Cavel II¹⁵ tak Súdny dvor pripomenul, že v rozsudku Cavel I rozhodol¹⁶, že žiadosť o pripojenie pečatí predložená v rámci rozvodového konania, ktoré bolo vylúčené z pôsobnosti Bruselského dohovoru, bola ako taká mimo pôsobnosť tohto dohovoru, a to nie z dôvodu jej vedľajšej povahy, ale preto, že na základe jej vlastného predmetu v danom prípade zrejme patrila pod majetkové pomery manželov. Okrem toho konštatoval, že výsledok ďalšieho predbežného opatrenia, hoci súvisiaceho s tým istým konaním vo veci samej, mohol byť iný, keďže sa ním malo zabezpečiť výživné manžela v núdzi, a z toho dôvodu patrilo do oblasti vyživovacích povinností, ktoré boli ako také zahrnuté do pôsobnosti tohto dohovoru.¹⁷

50. Súdny dvor následne takisto rozhodol, že pokiaľ sa návrh na nariadenie predbežného opatrenia týka otázky patriacej do vecnej pôsobnosti Bruselského dohovoru, tento dohovor sa uplatní aj v prípade, ak konanie vo veci samej už bolo začaté, alebo by mohlo byť začaté, a aj v prípade, ak by sa takéto konanie malo konať pred rozhodcami, a z toho dôvodu by bolo vylúčené z pôsobnosti tohto dohovoru¹⁸.

11 Dohovor o právomoci a o výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach z 27. septembra 1968 (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32, ďalej len „Bruselský dohovor“). V tejto súvislosti pripomínam, že podľa judikatúry sa výklad poskytnutý Súdnym dvorom, pokiaľ ide o ustanovenia tohto dohovoru, uplatňuje aj vo vzťahu k ustanoveniam nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1), pokiaľ možno tieto ustanovenia označiť za rovnocenné (pozri rozsudok z 18. októbra 2011, Realchemie Nederland, C-406/09, EÚ:C:2011:668, bod 38 a citovanú judikatúru). V prípade článku 1 ods. 1 tohto nariadenia a článku 1 prvého odseku uvedeného dohovoru to tak je. Článok 1 ods. 1 uvedeného nariadenia možno takisto považovať za rovnocenný s článkom 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 (pozri rozsudok z 15. novembra 2018, Kuhn, C-308/17, EÚ:C:2018:911, body 31 a 32, ako aj citovanú judikatúru). V zostávajúcej časti týchto návrhov preto budem odkazovať iba na nariadenie č. 1215/2012, pričom citujem judikatúru týkajúcu sa predpisov, ktoré mu predchádzali.

12 Pozri rozsudok z 27. marca 1979, de Cavel (143/78, EÚ:C:1979:83, bod 8).

13 Pozri najmä rozsudky z 26. marca 1992, Reichert a Kockler (C-261/90, EÚ:C:1992:149, bod 32); zo 17. novembra 1998, Van Uden (C-391/95, EÚ:C:1998:543, bod 33), a z 18. októbra 2011, Realchemie Nederland (C-406/09, EÚ:C:2011:668, bod 40).

14 Pozri rozsudok zo 6. marca 1980, de Cavel (120/79, EÚ:C:1980:70, body 8 a 9).

15 Rozsudok zo 6. marca 1980, de Cavel (120/79, EÚ:C:1980:70).

16 Rozsudok z 27. marca 1979, de Cavel (143/78, EÚ:C:1979:83). Pripomínam, že podľa článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1215/2012 sú z pôsobnosti tohto nariadenia konkrétne vylúčené osobný stav a právna spôsobilosť fyzických osôb, ako aj majetkové práva vyplývajúce z manželského zväzku.

17 Pozri rozsudok zo 6. marca 1980, de Cavel (120/79, EÚ:C:1980:70, body 11 a 12).

18 Rozsudok zo 17. novembra 1998, Van Uden (C-391/95, EÚ:C:1998:543). Spresňujem, že vo svojich návrhoch v uvedenej veci (C-391/95, EÚ:C:1997:288, bod 62) generálny advokát Léger uviedol, že predmet návrhu na nariadenie predbežného opatrenia sa nijako netýkal rozhodcovskej veci, a išlo skôr o návrh v zmluvnej veci v tom zmysle, že „jeho základom bolo porušenie zmluvného záväzku“. Ďalej pripomínam, že podľa článku 1 ods. 2 písm. d) nariadenia č. 1215/2012 je rozhodcovské konanie vylúčené z vecnej pôsobnosti tohto nariadenia.

51. Podľa všeobecnej tendencie, ktorá sa v súvislosti s touto judikatúrou rysuje,¹⁹ sa mi zdá, že rozhodujúca je povaha práv, o uznanie ktorých sa v rámci konania vo veci samej žiada a ktorých ochrana sa má navrhovanými predbežnými opatreniami vrátane ochranných opatrení zabezpečiť. Predovšetkým sa nemožno domnievať, že každý návrh na vydanie „predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení“ musí byť v závislosti od toho, či konanie vo veci samej patrí do pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, automaticky zahrnutý alebo vylúčený z tejto pôsobnosti len z dôvodu jeho vedľajšej povahy.²⁰ Stále je potrebné overiť, či predmet týchto opatrení, t. j. práv, ktorých ochrana sa nimi má zabezpečiť, patrí pod „občianske a obchodné veci“, ktoré sú v tejto pôsobnosti zahrnuté.

52. Dodávam, že takýto prístup sa mi zdá byť v súlade s judikatúrou, podľa ktorej možno článok 24 Bruselského dohovoru (teraz článok 35 nariadenia č. 1215/2012), ktorý oprávňuje súd zmluvného členského štátu rozhodnúť o návrhu na vydanie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, aj keď nemá právomoc rozhodnúť o spore vo veci samej, použiť s cieľom dosiahnuť nariadenie takýchto opatrení len vo veciach, ktoré patria do vecnej pôsobnosti tohto dohovoru, ako je vymedzená v jeho článku 1.²¹

53. Keďže podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom bolo zaistenie pohľadávky u tretej osoby povolené na základe pohľadávky, ktorú majú spoločnosti Supreme podľa ich tvrdenia voči organizácii SHAPE v rámci zmluvného sporu vo veci samej, za okolností sporu vo veci samej sa domnievam, že určenie toho, či návrh na nariadenie predbežného opatrenia, akým je návrh organizácie SHAPE, ktorého predmetom je zrušenie uvedeného zaistenia pohľadávky, patrí alebo nepatrí do pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, sa má riadiť povahou práva na pohľadávku, ktorého ochrana sa má týmto zaistením pohľadávky v rámci tohto konania zabezpečiť.

D. O vplyve medzinárodného práva o imunitách [prvá otázka, písmeno a)]

54. Svojou prvou otázkou pod písmenom a) sa vnútroštátny súd v podstate Súdneho dvora pýta, či skutočnosť, že sa medzinárodná organizácia dovoľáva exekučnej imunity na podporu svojich návrhov v rámci návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, o aký ide vo veci samej, automaticky predstavuje prekážku uplatnenia nariadenia č. 1215/2012, alebo či jej dôsledkom musí byť prinajmenšom to, že na takýto návrh sa bude vzťahovať výnimka týkajúca sa „úkonu[v] alebo opomenut[í] pri výkone [verejnej] moci“ v zmysle článku 1 ods. 1 tohto nariadenia.

55. Konkrétne sa mi zdá, že problém vnútroštátneho súdu pramení najmä zo skutočnosti, že výnimka podľa znenia článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, ktorá sa týka „úkonu[v] alebo opomenut[í] pri výkone [verejnej] moci“, súvisí s pojmom „*acta iure imperii*“, čo je pojem, ktorý sa v medzinárodnom práve takisto používa v súvislosti so zásadou štátnej imunity.

56. Moja analýza bude pozostávať z týchto krokov. Po prvé uvediem všeobecné pripomienky k pojmu „*acta iure imperii*“ a rozdiel medzi štátnou imunitou a imunitami medzinárodných organizácií v medzinárodnom práve. Po druhé preskúmam, či by tento rozdiel mal mať za následok, že spory týkajúce sa medzinárodných organizácií budú automaticky mimo pôsobnosť nariadenia č. 1215/2012. Na toto odpoviem záporne, pričom po tretie zdôrazním, že na úkony alebo opomenutia zo strany

19 Pokiaľ viem, Súdny dvor sa od tejto všeobecnej tendencie výslovne odklonil v rozsudku z 31. marca 1982, W. (25/81, EU:C:1982:116, bod 8), v ktorom zdôraznil, že návrh na nariadenie predbežných opatrení s cieľom získať odovzdanie dokladu, aby sa zabránilo tomu, že sa v ňom uvedené vyhlásenia použijú ako dôkazy v spore týkajúcom sa správy manželkinho majetku manželom, sa mal z dôvodu jeho *vedľajšej povahy* považovať za súvisiaci s majetkovými pomermi manželov v zmysle Bruselského dohovoru.

20 Pokiaľ ide o všeobecnejšiu otázku, či ustanovenia Bruselského dohovoru viažu, pokiaľ ide o pôsobnosť tohto dohovoru, osud vedľajších návrhov na osud hlavných návrhov, poznamenávam, že generálny advokát Warner sa vo svojich návrhoch vo veci Cavel I (de Cavel, 143/78, neuvěřené, EU:C:1979:50), odvolával najmä na článok 5 ods. 4 tohto dohovoru (teraz článok 7 bod 3 nariadenia č. 1215/2012), ktorý súdu rozhodujúcemu o zadržaní v trestnom konaní priznával právomoc prejednávať občianskoprávne nároky na náhradu škody alebo navrátenie do pôvodného stavu v súvislosti s trestným činom, ktorý bol základom tohto konania, pričom uviedol, že išlo o prípad, keď sa uvedený dohovor „výslovne uplatň[oval] na vedľajšie konanie, aj keď hlavné konanie zjavne do jeho pôsobnosti nepatrilo“.

21 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. apríla 2005, St. Paul Dairy (C-104/03, EU:C:2005:255, bod 10 a citovaná judikatúra).

medzinárodných organizácií sa podľa môjho názoru môže vzťahovať výnimka týkajúca sa „úkon[ov] alebo opomenut[í] pri výkone [verejnej] moci“ podľa článku 1 ods. 1 tohto nariadenia. Nakoniec uvediem kritériá stanovené judikatúrou na vyvodenie záveru, či úkon alebo opomenutie vyplýva z výkonu verejnej moci, a následne vysvetlím dôvody, pre ktoré sa domnievam, že skutočnosť, že sa medzinárodná organizácia dovoľáva jurisdikčnej alebo exekučnej imunity, nie je na účely posúdenia týchto kritérií rozhodujúca.

57. Na úvod dodávam, že spoločnosti Supreme vo svojich písomných pripomienkach tvrdia, že exekučná imunita, na ktorú sa odvoláva organizácia SHAPE na podporu svojho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, je irelevantná. Naproti tomu nastolujú otázku, či vzhľadom na to, že uplatniteľnosť nariadenia č. 1215/2012 na návrh, aký podala organizácia SHAPE, závisí od toho, či samotné konanie vo veci samej patrí do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia, jurisdikčná imunita namietaná v rámci tohto konania môže alebo nemôže byť prekážkou toho, aby takýto návrh patril medzi „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 uvedeného nariadenia.

58. V tejto súvislosti spresňujem, že otázka vplyvu medzinárodného práva o imunitách na vecnú pôsobnosť nariadenia č. 1215/2012 si podľa môjho názoru nevyžaduje inú odpoveď v závislosti od toho, či sa táto medzinárodná organizácia dovoľáva exekučnej alebo jurisdikčnej imunity. Toto sa budem napokon snažiť v rámci mojej analýzy tejto problematiky vysvetliť.

1. Pripomenutie medzinárodného práva o imunitách

59. Holandská, belgická a rakúska vláda vo svojich písomných pripomienkach konštatujú, že pojem „*acta iure imperii*“, ktorý v medzinárodnom práve umožňuje odlišiť úkony pri výkone verejnej moci od riadiacich aktov (*acta iure gestionis*), je relevantný len v prípade, keď sa uplatňuje imunita štátov. Tieto vlády sa konkrétne domnievajú, že imunita medzinárodných organizácií platí pre všetky nimi uskutočňované úkony pod podmienkou, že sú úzko spojené s cieľmi, ktoré sledujú, alebo sú nevyhnutné pre výkon ich funkcií.

60. Pokiaľ ide o imunitu štátu, pripomínam, že Súdny dvor v rozsudku Mahamdia²² rozhodol, že za súčasného stavu medzinárodnej praxe nemá jurisdikčná imunita, ktorej cieľom je zabrániť tomu, aby štát mohol byť žalovaný na súde iného štátu, absolútnu právnu silu a možno ju vylúčiť, ak sa súdny prostriedok nápravy týka úkonov vykonaných *iure gestionis*, ktoré nepatria pod verejnú moc.

61. Ako správne uviedol generálny advokát Szpunar vo svojich návrhoch vo veci Rina²³, Súdny dvor tak implicitne uznal zásadu, ktorá už bola zakotvená v medzinárodnom obyčajovom práve, podľa ktorej štáty požívajú relatívnu jurisdikčnú imunitu založenú na rozlišovaní medzi úkonmi vykonanými *iure imperii* a úkonmi vykonanými *iure gestionis*, v prípade ktorých jurisdikčná imunita vo všeobecnosti nie je účinná.

62. Na druhej strane poznamenávam, že exekučná imunita štátov bola spresnená aj v doktríne a v medzinárodnom práve. Zatiaľ čo majetok a aktíva štátu súvisiace s činnosťami spojenými so suverenitou štátu sú chránené pred akýmkoľvek núteným výkonom rozhodnutia orgánmi iného štátu, inak je to v prípade majetku a aktív používaných alebo určených na použitie na komerčné účely.²⁴

²² Pozri rozsudok z 19. júla 2012 (C-154/11, EU:C:2012:491, body 54 a 55).

²³ Pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Szpunar, vo veci Rina (C-641/18, EU:C:2020:3, body 35 až 38). Rozsudok v tejto veci ešte nebol vydaný. Pozri takisto LALIVE, J-F.: L'immunité de juridiction des États et des organisations internationales. In: *R.C.A.D.I.* 1953-III, zv. 84, s. 215.

²⁴ Pozri najmä FOX, H., WEBB, P.: *The Law of State Immunity*. Oxford: Oxford University Press, 2013, s. 509 a nasl.

63. Pokiaľ ide o imunitu medzinárodných organizácií, rozdiel medzi úkonmi vykonanými *iure imperii* a úkonmi vykonanými *iure gestionis* má naopak iba obmedzený význam.²⁵

64. Ako totiž správne zdôrazňujú holandská, belgická a rakúska vláda, imunita medzinárodných organizácií sa riadi inou logikou než imunita štátov. Na rozdiel od štátov, ktoré svoju imunitu odvodzujú zo zásady *par in parem non habet imperium*,²⁶ medzinárodným organizáciám sa imunita vo všeobecnosti priznáva zakladajúcimi zmluvami týchto organizácií, viacstrannými dohovormi alebo dvojstrannými dohodami uzatvorenými medzi členskými štátmi tej istej organizácie.²⁷ Tieto imunity majú funkčný charakter, keďže ich cieľom je zabezpečiť, aby tieto organizácie mohli s plnou nezávislosťou vykonávať úlohy, pre ktoré boli zriadené.²⁸

2. O neexistencii potreby vylúčiť z úradnej moci spory týkajúce sa medzinárodných organizácií z vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012

65. Vzhľadom na to, že imunity medzinárodných organizácií sa líšia od imunít štátov a majú funkčnú povahu – z čoho vyplýva, že teoreticky sa môžu vzťahovať na všetky úkony, ktoré tieto organizácie uskutočňujú pri výkone svojich funkcií – je potrebné položiť si otázku, či by účasť medzinárodnej organizácie na spore mala nevyhnutne viesť k tomu, že tento spor nebude patriť do pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, ako to tvrdí rakúska vláda.

66. Priznávam, že mám problém predstaviť si, na základe akých zásad alebo povinností by mali byť spory týkajúce sa medzinárodných organizácií automaticky vylúčené z pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, ako to navrhuje táto vláda. Konkrétne sa mi nezdá, že by možnosť, aby sa toto nariadenie na takéto spory uplatnilo, ohrozila povinnosť Únie stanovenú v článku 3 ods. 5 ZEÚ, aby pri prijímaní určitého aktu dodržiavala medzinárodné právo ako celok.²⁹

67. Pokiaľ ide totiž o spor medzi medzinárodnou organizáciou a osobami podľa súkromného práva, ako v prípade veci samej, domnievam sa, že samotná skutočnosť, že vnútroštátny súd vyhlási, že má medzinárodnú právomoc z dôvodu, že takýto spor patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, nie je takej povahy, aby sa ňou porušila imunitná ochrana, na ktorú sa podľa medzinárodného práva odvoláva medzinárodná organizácia, ktorá je účastníkom tohto sporu.

25 Pozri FOX, H., WEBB, P., c.d., s. 570 a nasl. Podľa niektorých autorov sa má rozlišovanie medzi úkonmi vykonanými *iure imperii* a úkonmi vykonanými *iure gestionis* vzťahovať aj na medzinárodné organizácie. Judikatúra vnútroštátnych súdov však nie je v tomto ohľade rozhodujúca [pozri najmä GAILLARD, E., PINGEL-LENUZZA, I.: International organisations and immunity from jurisdiction: to restrict or to bypass. In: *ICLQ*. 2002, zv. (51)1, s. 9].

26 Pozri rozsudok z 19. júla 2012, Mahamdia (C-154/11, EU:C:2012:491, bod 54). Podľa tejto zásady nemôže žiadny suverénny štát podliehať jurisdikcii iného suverénneho štátu.

27 Pozri DOMINICÉ, C.: L'immunité de juridiction et d'exécution des organisations internationales. In: *R.C.A.D.I.* 1984-IV, zv. 187, s. 163.

28 Pozri EL SAWAH, S.: Chapitre 3 – Les immunités des organisations internationales. In: *Les immunités des États et des organisations internationales*. Bruxelles: Éd. Larcier, 2011, s. 210-211. Pozri takisto FOX, H., WEBB, P., c. d., s. 571 a nasl., ako aj BLOKKER, N.: International Organizations: the Untouchables? In: *International Organizations Law Review*. 2013, zv. 10, s. 260. V tejto súvislosti poznamenávam, že Európsky súd pre ľudské práva už mal príležitosť spresniť, že „priznanie výsad a imunít medzinárodným organizáciám je nevyhnutným prostriedkom pre ich riadne fungovanie“ (ESLP, 18. februára 1999, Waite a Kennedy v. Nemecku, CE:ECHR:1999:0218JUD002608394, § 63).

29 Pozri rozsudok z 21. decembra 2011, Air Transport Association of America a i. (C-366/10, EU:C:2011:864, bod 101, ako aj citovaná judikatúra).

68. Vnútroštátny súd naopak musí, aby zaručil dodržanie *jurisdikčnej imunity*, odmietnuť vykonať právomoc, ktorá mu z tohto nariadenia vyplýva, ak si to takáto imunita vyžaduje.³⁰ Okrem toho musí po analýze sporu vo veci samej alebo po predbežnom preskúmaní odmietnuť nariadiť opatrenia núteného výkonu voči medzinárodnej organizácii, ak si to vyžaduje *exekučná imunita*, ktorú táto organizácia požíva.³¹

69. V tejto súvislosti dodávam, tak ako to uviedli spoločnosti Supreme, holandská vláda a Komisia vo svojich písomných pripomienkach a na pojednávaní, že otázka, či imunita, ktorej sa dovoľáva medzinárodná organizácia, musí alebo nemusí byť prekážkou výkonu súdnej právomoci alebo prijatia vykonávacích opatrení voči takejto organizácii, podľa môjho názoru nie je relevantná vo fáze určenia právomoci na základe nariadenia č. 1215/2012, ale až po tom, ako súd vyhlási, že má medzinárodnú právomoc.³²

70. Táto otázka si totiž vyžaduje vymedziť hranice *jurisdikčnej* alebo *exekučnej imunity*, ktorú medzinárodná organizácia požíva, a posúdiť dôvodnosť tvrdení účastníkov konania v tejto súvislosti. Konkrétne si vyžaduje overiť, či údajná imunita existuje. Odlišuje sa tak od otázky, či spor patrí medzi občianske alebo obchodné veci a do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, ktorá musí byť vyriešená ako prvá bez toho, aby bol vnútroštátny súd nútený pristúpiť k meritórnemu preskúmaniu veci.³³

71. Aby som odpovedal na obavy vyjadrené rakúskou vládou, za okolností konania vo veci samej sa domnievam, že samotné uplatnenie nariadenia č. 1215/2012 tak holandským súdom rozhodujúcim o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia organizácie SHAPE nebránilo v tom, aby zakázali prijatie predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení, ktoré by prípadne mohli byť v rozpore s jej exekučnou imunitou.

72. Na základe predchádzajúcich úvah som dospel k záveru, že imunita, na ktorú sa medzinárodná organizácia odvoláva na základe medzinárodného práva, nepredstavuje automaticky prekážku uplatnenia nariadenia č. 1215/2012. S cieľom určiť, či spor týkajúci sa medzinárodných organizácií patrí alebo nepatrí do vecnej pôsobnosti tohto nariadenia, treba naopak overiť, či sa naň vzťahuje jedna z výnimiek stanovených v článku 1 uvedeného nariadenia.

3. O tom, či sa na spory týkajúce sa medzinárodných organizácií môže vzťahovať výnimka týkajúca sa „úkonu[v] alebo opomenutí[i] pri výkone [verejnej] moci“

73. Pripomínam, že podľa článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 sa toto nariadenie uplatňuje v občianskych a obchodných veciach. Nevzťahuje sa naopak najmä na „zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone [verejnej] moci (*acta iure imperii*)“.

74. Ako uvádza vnútroštátny súd, vzniká otázka, či sa táto výnimka vzťahuje iba na štáty alebo či sa môže vzťahovať aj na úkony alebo opomenutia medzinárodných organizácií, akou je SHAPE.

30 Mimochodom poukazujem na to, že takto postupoval *Gerechthof 's-Hertogenbosch* (Odvolací súd 's-Hertogenbosch) vo svojom rozsudku z 10. decembra 2019, ktorý sa týkal konania vo veci samej. Tento súd najskôr konštatoval, že skutočnosť, že organizácia SHAPE a JFCB sa dovoľovali *jurisdikčnej imunity*, nepostačovala na vyvodenie záveru, že chceli namietať právomoc holandských súdov, a to aj na základe nariadenia č. 1215/2012 (bod 6.5.3.4). Ako už bolo uvedené v bode 33 vyššie, tento súd uviedol, že v rozsahu, v akom táto imunita súvisela s výkonom úradných funkcií, musela sa považovať za absolútnu (bod 6.7.9.1).

31 Vo svojich návrhoch vo veci *Mahamdia* (C-154/11, EU:C:2012:309, bod 28) generálny advokát Mengozzi zdôraznil, že účelom *exekučnej imunity* je práve to, aby sa dotknutá strana vyhla akémukoľvek správne alebo súdne obmedzeniu, ktoré by mohlo z výkonu rozsudku vyplynúť.

32 Pozri analogicky, pokiaľ ide o *jurisdikčnú imunitu*, ktorej sa dovoľávajú štáty, návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Szpunar vo veci *Rina* (C-641/18, EU:C:2020:3, bod 42), v ktorých uviedol, že otázka, či sa nariadenie č. 44/2001 môže uplatniť *ratione materiae* v spore, v ktorom sa štát dovoľáva *jurisdikčnej imunity*, sa musí *a priori* odlišiť od otázky, či súd môže vo vzťahu k tomuto sporu uplatniť právomoc odvodenú z tohto nariadenia alebo či mu v tom bráni imunita.

33 Pozri rozsudok z 28. januára 2015, *Kolassa* (C-375/13, EU:C:2015:37, bod 61 a citovaná judikatúra).

75. V tejto súvislosti považujem za užitočné pripomenúť, že pojem „verejná moc“ rozvinutý judikatúrou Súdneho dvora sa už v rámci Bruselského dohovoru vzťahoval na situácie, keď medzinárodná organizácia konala v rámci výkonu verejnej moci.³⁴

76. Rovnako uvádzam, že pojem „verejná moc“, tak ako bol pôvodne v judikatúre formulovaný, neodkazoval len na rámec „zodpovednosť[i] štátu“, ako je to v súčasnosti v článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, ale všeobecnejšie na situácie, keď „orgán verejnej moci“ koná pri výkone verejnej moci.³⁵

77. V tejto súvislosti zdôrazňujem, že doplnenie odkazu na „zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone [verejnej] moci“ do článku 1 ods. 1 tohto nariadenia, čo je jediná zmena, ktorú uvedené nariadenie prinieslo do znenia článku 1 ods. 1 nariadenia č. 44/2001, malo za cieľ len objasniť pojem „občianske a obchodné veci“³⁶.

78. Okrem toho je pred výpočtom obsiahnutým v článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012 uvedený pojem „najmä“. Z môjho pohľadu teda možno odkaz na „zodpovednosť štátu“ v tomto ustanovení chápať tak, že demonštratívne ilustruje typ situácií, ktoré môžu byť charakterizované výkonom verejnej moci.³⁷

79. V tejto súvislosti spresňujem, že odôvodnenie 10 tohto nariadenia, ktoré stanovuje, že zámerom normotvorcu bolo zahrnúť do pôsobnosti uvedeného nariadenia „hlavné občianske a obchodné veci okrem určitých presne vymedzených vecí“, podľa mňa odkazuje skôr na výnimky uvedené v článku 1 ods. 2 tohto nariadenia než na veci uvedené v jeho odseku 1, ktoré sú v každom prípade mimo pôsobnosť nariadenia č. 1215/2012, pretože nepatria pod „občianske a obchodné veci“.

80. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa domnievam, že pojem „verejná moc“, ktorý sa nachádza v článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, môže zahŕňať úkony alebo opomenutia zo strany medzinárodných organizácií. Ak je to tak, tieto úkony alebo opomenutia nepatria „občianske a obchodné veci“ a sú vylúčené z vecnej pôsobnosti tohto nariadenia.

81. V ďalšej časti mojej analýzy uvediem najprv kritériá vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora na účely určenia, či k úkonu alebo opomenutiu došlo pri výkone verejnej moci. Potom vysvetlím dôvody, pre ktoré sa domnievam, že imunita, na ktorú sa odvoláva medzinárodná organizácia, akou je SHAPE, nie je rozhodujúca na účely určenia, či sa uplatňuje výnimka týkajúca sa „úkonu[v] alebo opomenut[i] pri výkone [verejnej] moci“.

4. O judikatúre Súdneho dvora týkajúcej sa pojmu „úkony alebo opomenutia pri výkone [verejnej] moci“

82. Pripomínam, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa otázka, či je žaloba vylúčená z pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, musí posudzovať so zreteľom na okolnosti, ktoré charakterizujú povahu právnych vzťahov medzi účastníkmi sporu alebo predmet tohto sporu.³⁸

34 Pozri rozsudok zo 14. októbra 1976, LTU (29/76, EU:C:1976:137), v ktorom Súdny dvor z pôsobnosti Bruselského dohovoru vylúčil spor týkajúci sa vymáhania poplatkov, ktoré osoba podľa súkromného práva dlžila medzinárodnému orgánu podľa verejného práva (konkrétne Európskej organizácii pre bezpečnosť leteckej prevádzky, Eurocontrol).

35 Pozri najmä rozsudky zo 14. októbra 1976, LTU (29/76, EU:C:1976:137, bod 4), ako aj z 12. septembra 2013, Sunico a i. (C-49/12, EU:C:2013:545, bod 34 a citovaná judikatúra).

36 Pozri v tomto zmysle ROGERSON, P.: Article 1st. In: MAGNUS, U., MANKOWSKI P.: *Brussels I bis Regulation*. Cologne: Otto Schmidt, 2016, s. 63, bod 13. V tejto súvislosti spresňujem, že článok 1 ods. 1 nariadenia č. 44/2001 stanovoval len to, že toto nariadenie sa nevzťahovalo najmä na „daňové, colné alebo správne veci“. Až do nadobudnutia účinnosti nariadenia č. 1215/2012 teda výnimka týkajúca sa výkonu verejnej moci existovala iba v judikatúre Súdneho dvora.

37 Môže sa napríklad stať, že štát deleguje svoje výsady verejnej moci na verejné alebo súkromné subjekty.

38 Pozri najmä rozsudky zo 14. októbra 1976, LTU (29/76, EU:C:1976:137, bod 4), ako aj zo 14. novembra 2002, Baten (C-271/00, EU:C:2002:656, bod 29).

83. Súdny dvor tak konštatoval, že hoci niektoré spory medzi orgánom verejnej moci a osobou súkromného práva môžu patriť do pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, neplatí to v prípade, ak orgán verejnej moci koná v rámci výkonu verejnej moci.³⁹ Uplatnenie výsad verejnej moci jedným z účastníkov sporu, keďže tento vykonáva výnimočné právomoci v porovnaní s pravidlami uplatniteľnými na vzťahy medzi jednotlivcami, totiž vylučuje taký spor spomedzi občianskych a obchodných vecí v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012.⁴⁰

84. Súdny dvor rozhodol, že na to, aby sa zistilo, či ide o takýto prípad, je potrebné určiť právny vzťah existujúci medzi účastníkmi sporu, ako aj preskúmať základ a podmienky predloženia podanej žaloby.⁴¹ Na základe tejto judikatúry sa zdá, že tieto tri kritériá – „právny vzťah existujúci medzi účastníkmi sporu“, „základ žaloby“ a „podmienky žaloby“ – by sa mali skúmať kumulatívne. Niektoré rozsudky však neuvádzajú kritérium právneho vzťahu medzi účastníkmi sporu.⁴² Okrem toho Súdny dvor v iných rozsudkoch považoval kritériá týkajúce sa právneho základu podanej žaloby a právneho vzťahu medzi účastníkmi konania za prekryvajúce sa kritériá.⁴³ Zdá sa mi teda, že Súdny dvor systematicky nerozlišuje „právny vzťah medzi účastníkmi sporu“ od „základu podanej žaloby“ a od „predmetu sporu“⁴⁴.

85. Okrem podrobností odôvodnenia, ktoré Súdny dvor v týchto rozsudkoch prijal, sa mi v konečnom dôsledku zdá, že rozhodujúca je skutočnosť, či sa žaloba zakladá na práve, ktoré má svoj pôvod v konaní verejnej moci, alebo v právnom vzťahu, ktorý sa vyznačuje prejavom verejnej moci.⁴⁵

86. Súdny dvor totiž rozhodol, že „skutočnosť, že správca koná pri vymáhaní poplatkov na základe pohľadávky, ktorá má svoj pôvod v úkone verejnej moci, je *bez ohľadu na povahu konania*, ktoré tento môže podľa vnútroštátneho práva na tento účel využiť, postačujúca na to, aby sa jeho žaloba považovala za vylúčenú z pôsobnosti Bruselského dohovoru“⁴⁶.

39 Pozri najmä rozsudky zo 14. októbra 1976, LTU (29/76, EU:C:1976:137, bod 4), ako aj z 11. apríla 2013, Sapir a i. (C-645/11, EU:C:2013:228, bod 33 a citovaná judikatúra).

40 Pozri najmä rozsudky z 21. apríla 1993, Sonntag (C-172/91, EU:C:1993:144, bod 22), ako aj z 28. februára 2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, bod 49).

41 Pozri najmä rozsudky z 15. mája 2003, Préservatrice foncière TIARD (C-266/01, EU:C:2003:282, bod 23 a citovaná judikatúra), ako aj z 28. februára 2019, Gradbeništvo Korana (C-579/17, EU:C:2019:162, bod 48 a citovaná judikatúra). Spresňujem, že v návrhoch, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott, vo veci flyLAL-Lithuanian Airlines (C-302/13, EU:C:2014:2046, bod 23), táto uviedla, že treba „preskúmať najskôr určujúce faktory založené na povahe právnych vzťahov medzi účastníkmi konania vo veci samej... a následne na účely určenia predmetu sporu v konaní vo veci samej... objasniť skutkové okolnosti týkajúce sa predmetného nároku a preskúmať základ podanej žaloby a okolnosti, za ktorých bola podaná [podmienky jej predloženia – *neoficiálny preklad*]“. Uviedla tak, že kritérium týkajúce sa základu a podmienok predloženia podanej žaloby má za cieľ len spresniť prvky, ktoré sa musia pri určení „predmetu sporu“ zohľadniť, a nič viac.

42 Tak to bolo v prípade rozsudku zo 14. novembra 2002, Baten (C-271/00, EU:C:2002:656, bod 37), v ktorom Súdny dvor konštatoval, že pod „občianske a obchodné veci“ patrí „žaloba o regresnú náhradu, ktorou sa orgán verejnej moci domáha, aby mu osoba podľa súkromného práva vrátila sumy, ktoré vyplatil v rámci sociálnej pomoci...“, za *predpokladu*, že základ a podmienky podania tejto žaloby sú upravené vo všeobecných právnych predpisoch“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát). Poznámam, že v rozsudku z 11. apríla 2013, Sapir a i. (C-645/11, EU:C:2013:228, body 34 až 38), Súdny dvor tiež neodkázal na existujúci právny vzťah medzi účastníkmi sporu a preskúmal iba základ a podmienky predloženia podanej žaloby.

43 Pozri rozsudok z 12. septembra 2013, Sunico a i. (C-49/12, EU:C:2013:545, body 37 až 40), v ktorom Súdny dvor najprv uviedol skutkový a právny základ žaloby a následne konštatoval, že zo skutočností, ktoré boli konkrétne v tejto súvislosti uvedené, vyplynulo, že právny vzťah existujúci medzi účastníkmi sporu nebol právnym vzťahom zahŕňajúcim výkon právomocí v rámci verejnej moci. Podobný prístup bol podľa môjho názoru uplatnený v rozsudku z 9. marca 2017, Pula Parking (C-551/15, EU:C:2017:193, body 35 až 38).

44 V tejto súvislosti poznamenávam, že ani pred tým, ako sa objavili kritériá týkajúce sa základu a podmienok predloženia podanej žaloby, nebolo rozlíšenie medzi „predmetom sporu“ a „existujúcim právnym vzťahom medzi účastníkmi sporu“ vždy prísne určené. V rozsudku z 1. októbra 2002, Henkel (C-167/00, EU:C:2002:555, bod 30), tak Súdny dvor v podstate zlučil tieto dve kritériá a konštatoval, že *predmetom* sporu nebol prejav verejnej moci, pretože cieľom žaloby prejednávanej vnútroštátnym súdom bolo podriaďiť *vzťahy súkromného práva* súdnemu preskúmaniu. Naopak, v rozsudku z 28. júla 2016, Siemens Aktiengesellschaft Österreich (C-102/15, EU:C:2016:607, bod 31), Súdny dvor zdôraznil, že na účely určenia, či vec patrí alebo nepatrí do pôsobnosti nariadenia č. 44/2001, treba preskúmať „okolnosti, ktoré charakterizujú povahu právnych vzťahov medzi účastníkmi sporu a predmet tohto sporu“, čo podľa všetkého naznačuje, že kritériá týkajúce sa právneho vzťahu a predmetu sporu by sa mali uplatňovať kumulatívne (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

45 V tejto súvislosti pozri návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bot, vo veci Kuhn (C-308/17, EU:C:2018:528, bod 61).

46 Pozri rozsudok zo 16. decembra 1980, Rüffer (814/79, EU:C:1980:291, bod 15). Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Vo svojich návrhoch vo veci Siemens Aktiengesellschaft Österreich (C-102/15, EU:C:2016:225, bod 38), generálny advokát Wahl uviedol, že odôvodnenie prijaté v rozsudku Rüffer je stále platné. V rozsudku z 28. júla 2016, Siemens Aktiengesellschaft Österreich (C-102/15, EU:C:2016:607, bod 40), Súdny dvor toto odôvodnenie prevzal.

87. Podľa môjho názoru táto judikatúra zdôrazňuje aj skutočnosť, že kritérium týkajúce sa podmienok predloženia žaloby nie je vo všetkých prípadoch relevantné.⁴⁷

88. Zdá sa mi teda, že skutočnosť, že žaloba má obvyklú formu podľa občianskeho práva, nemôže brániť jej vylúčeniu z pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012, ak možno vzhľadom na ostatné skutočnosti určiť, že táto žaloba sa zakladá na práve, ktoré má svoj pôvod v konaní verejnej moci, alebo v právnom vzťahu, ktorý sa vyznačuje prejavom verejnej moci.⁴⁸

89. V tejto súvislosti považujem za potrebné zdôrazniť, že kritérium týkajúce sa podmienok predloženia žaloby bolo zavedené rozsudkom Baten⁴⁹ a prevzaté najmä v rozsudkoch Sapir⁵⁰, Sunico⁵¹, Pula Parking⁵² a Gradbeništvo Korana⁵³ v osobitnom kontexte sporov, v ktorých sa vzhľadom na ostatnú charakteristiku nezdalo, že by základom žaloby bolo právo, ktoré malo svoj pôvod v konaní verejnej moci, alebo v právnom vzťahu vyznačujúcom sa prejavom verejnej moci, pričom sa ním malo predísť tomu, že do pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012 sa napriek všetkému zahrnú situácie, v ktorých verejný orgán má možnosť prijať akt verejného práva, ktorý je sám osebe vykonateľný, a teda požíva výsady, ktoré mu umožňujú vyhnúť sa pravidlám všeobecného práva.

90. Vzhľadom na vyššie uvedené som dospel vo všeobecnosti k záveru, že na účely určenia, či má byť určitý spor vylúčený z pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012 z dôvodu, že sa týka „úkon[ov] alebo opomenut[í] pri výkone [verejnej] moci“, je potrebné preskúmať, či sa žaloba zakladá na práve, ktoré má svoj pôvod v konaní verejnej moci, alebo v právnom vzťahu, ktorý sa vyznačuje prejavom verejnej moci. V tejto súvislosti môže ako indícia slúžiť najmä skutočnosť, že orgán verejnej moci má schopnosť prijať akt verejného práva, ktorý je sám osebe vykonateľný, takže sa nachádza v právnom postavení vyňatom z pravidiel všeobecného práva, ktoré upravujú podmienky predloženia podanej žaloby. Naopak skutočnosť, že žaloba je predložená prostredníctvom bežných prostriedkov nápravy, nie je rozhodujúca.

5. O vplyve imunity medzinárodných organizácií na pojem „úkony alebo opomenutia pri výkone [verejnej] moci“

91. V tomto štádiu analýzy považujem za užitočné odpovedať na tvrdenia gréckej vlády a organizácie SHAPE, podľa ktorých je jurisdikčná alebo exekučná imunita, ktorú požívajú medzinárodné organizácie, súčasťou výsad, ktoré sú výnimkami z bežných pravidiel upravujúcich vzťahy medzi súkromnoprávnymi osobami, a nesporne tieto medzinárodné organizácie stavia do dominantného postavenia vo vzťahu k ich zmluvným partnerom. Spor, akým je ten dotknutý vo veci samej, v ktorom sa medzinárodná organizácia odvoláva na svoju jurisdikčnú alebo exekučnú imunitu, podľa nich patrí pod výnimkou týkajúcu sa „výkonu verejnej moci“.

92. V tejto súvislosti pripomínam, že ako vyplýva z bodu 90 vyššie, otázka, či sa orgán verejnej moci nachádza v právnej situácii, ktorá je výnimkou zo všeobecných pravidiel upravujúcich podmienky predloženia podanej žaloby, závisí od jeho schopnosti prijať akt verejného práva, ktorý je sám osebe vykonateľný. Inými slovami, treba preskúmať, či tento orgán disponuje výsadami, ktoré mu umožňujú prijímať záväzné rozhodnutia voči jednotlivcom, ktoré sú nad rámec bežných právnych prostriedkov.

47 Pozri najmä rozsudky zo 16. decembra 1980, Rüffer (814/79, EU:C:1980:291, bod 15), ako aj z 15. februára 2007, Lechouritou a i. (C-292/05, EU:C:2007:102, bod 41). V tomto druhom uvedenom rozsudku Súdny dvor rozhodol, že vzhľadom na to, že konania, ktorými bola škoda údajne spôsobená, bolo treba považovať za konania vyplývajúce z výkonu verejnej moci zo strany štátu, okolnosť, že žaloba podaná na vnútroštátny súd bola predložená ako občianskoprávna, bola úplne irelevantná.

48 Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Bot v spojených veciach, Fahnenbrock a i. (C-226/13, C-245/13, C-247/13 a C-578/13, EU:C:2014:2424, bod 57).

49 Rozsudok zo 14. novembra 2002 (C-271/00, EU:C:2002:656, bod 31).

50 Rozsudok z 11. apríla 2013 (C-645/11, EU:C:2013:228, bod 34).

51 Rozsudok z 12. septembra 2013 (C-49/12, EU:C:2013:545, bod 35).

52 Rozsudok z 9. marca 2017 (C-551/15, EU:C:2017:193, body 35 až 37).

53 Rozsudok z 28. februára 2019 (C-579/17, EU:C:2019:162, body 55 až 61).

93. Ani exekučná imunita, ani jurisdikčná imunita však nemajú za cieľ priznanie takýchto výsad. Ako som totiž konštatoval v bode 68 vyššie, jurisdikčná imunita vyžaduje len to, aby vnútroštátny súd odmietol vykonať svoju právomoc, ktorú odvodzuje z nariadenia č. 1215/2012, alebo z iných právnych predpisov. Presnejšie a obraznejšie povedané, jej nositeľovi slúži ako „štít“ na zabránenie tomu, že bude žalovaný na súde, ale nepriznáva mu žiadnu vlastnú rozhodovaciu právomoc. To isté platí, pokiaľ ide o exekučnú imunitu, ktorá súdu ukladá len povinnosť odmietnuť podrobiť nositeľa tejto imunity opatreniam núteného výkonu.

94. Z toho pokiaľ sa nemýlim vyplýva, že skutočnosť, že jeden z účastníkov sporu sa odvoláva na jurisdikčnú alebo exekučnú imunitu, nespôsobuje, že právny vzťah medzi nimi sa nevyhnutne vyznačuje prejavom verejnej moci. Za okolností konania vo veci samej nemožno zo samotnej skutočnosti, že organizácia SHAPE sa pred holandskými súdmi odvoláva na jurisdikčnú alebo exekučnú imunitu, vyvodiť záver, že zmluvné záväzky medzi ňou a spoločnosťami Supreme neboli slobodne dohodnuté a že sú charakterizované výkonom jednostrannej rozhodovacej právomoci⁵⁴ alebo mimoriadnych právomocí.⁵⁵

95. Nesúhlasím teda s názorom gréckej vlády a organizácie SHAPE. Podľa môjho názoru samotná skutočnosť, že medzinárodná organizácia sa odvoláva na imunitu, neznamená, že má mimoriadne právomoci v porovnaní s pravidlami uplatniteľnými vo vzťahoch medzi jednotlivcami.

96. Okrem toho aj za predpokladu, že by imunita, na ktorú sa odvoláva určitý štát, mohla naznačovať, že tento štát konal v rámci výkonu verejnej moci,⁵⁶ v každom prípade to tak nie je v prípade, keď sa medzinárodná organizácia odvoláva na svoju jurisdikčnú alebo exekučnú imunitu. Keďže tieto imunity nie sú obmedzené na *acta iure imperii*, podľa môjho názoru nie sú vôbec smerodajné, pokiaľ ide o otázku, či táto organizácia konala alebo nekonala pri výkone verejnej moci.

E. O otázke, či žaloba, o akú ide vo veci samej, patrí do vecnej pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012

97. Na jednej strane pripomínam, že ako bolo uvedené v bode 90 vyššie, na účely určenia, či má byť spor vylúčený z pôsobnosti nariadenia č. 1215/2012 z dôvodu, že sa týka „úkonu[v] alebo opomenut[í] pri výkone [verejnej] moci“, je potrebné preskúmať, či sa žaloba zakladá na práve, ktoré má svoj pôvod v konaní verejnej moci, alebo v právnom vzťahu, ktorý sa vyznačuje prejavom verejnej moci. Na druhej strane, ako som spresnil v bode 47 vyššie, to, či do pôsobnosti tohto nariadenia patrí návrh týkajúci sa „predbežných opatrení vrátane ochranných opatrení“, závisí od povahy práv, ktorých ochrana sa má týmito opatreniami zabezpečiť.

98. Tieto dve kritériá posudzované spoločne si za okolností konania vo veci samej vyžadujú, aby sa overilo, či zaistenia pohľadávky u tretej osoby, ktoré je predmetom návrhu na nariadenie predbežného opatrenia organizácie SHAPE, má za cieľ zabezpečiť ochranu práva, ktoré má svoj pôvod v konaní verejnej moci, alebo v právnom vzťahu, ktorý sa vyznačuje prejavom verejnej moci.

⁵⁴ Pozri rozsudky zo 14. októbra 1976, LTU (29/76, EU:C:1976:137, bod 4), ako aj z 15. februára 2007, Lechouritou a i. (C-292/05, EU:C:2007:102, bod 37).

⁵⁵ Pozri rozsudok z 15. mája 2003, Préservatrice foncière TIARD (C-266/01, EU:C:2003:282, bod 30).

⁵⁶ V tejto súvislosti odkazujem na body 60 a 61 vyššie. Poznámam, že podľa niektorých autorov nie je rozlíšenie medzi *acta iure imperii* a *acta iure gestionis* v medzinárodnom obyčajovom práve ani zďaleka evidentné (pozri najmä YANG, X.: State Immunity in International Law. In: *Cambridge Studies in International and Comparative Law*. Cambridge University Press, 2012, s. 60). Generálny advokát Mengozzi vo svojich návrhoch vo veci Mahamdia (C-154/11, EU:C:2012:309, bod 23) tiež konštatoval, že v skutočnosti nebola stanovená žiadna teória relatívnej jurisdikčnej imunity štátov a že vnútroštátne riešenia sú naďalej veľmi rozdielne, pričom uprednostňujú „niekedy povahu vykonávaných úloh, niekedy cieľ týchto úloh, niekedy povahu zmluvy“ alebo tieto kritériá zohľadňujú na účely neuplatnenia imunity kumulatívnym spôsobom.

99. V tejto súvislosti pripomínam, že samotný vnútroštátny súd uviedol, že cieľom tohto zaistenia pohľadávky u tretej osoby bolo zabezpečiť ochranu práva, ktoré je zmluvnej povahy, na pohľadávku, ktorá spoločnostiam Supreme podľa ich tvrdení patrí na základe dohôd BOA uzavretých s organizáciou SHAPE.

100. Pokiaľ sa nepreukáže, že sporné zmluvné ustanovenia odrážajú výkon mimoriadnych právomocí v porovnaní s pravidlami uplatniteľnými vo vzťahoch medzi jednotlivcami, čo musí overiť vnútroštátny súd, zastávam názor, že tento zmluvný vzťah nie je charakterizovaný prejavom verejnej moci.

101. Samotné spoločnosti Supreme totiž uznávajú, že záväzky medzi zmluvnými stranami boli slobodne dohodnuté. Okrem toho medzi účastníkmi sporu nie je sporné, že dohody BOA sú dohodami odrážajúcimi trhové podmienky, ktoré boli uzavreté po verejnom obstarávaní.

102. Tieto konštatovania podľa mňa nie sú spochybnené skutočnosťou, že spoločnosti Supreme na základe týchto dohôd dodávali organizácii SHAPE pohonné látky pre potreby vojenskej misie vedenej NATO s cieľom zachovať mier a bezpečnosť v Afganistane.

103. Ako správne tvrdí Komisia, neskoršie použitie dodaných pohonných látok organizáciou SHAPE nemá vplyv na záväzkovoprávny vzťah strán. Tieto okolnosti umožňujú pochopiť kontext, v ktorom tento vzťah vznikol, ale samy osebe neumožňujú preukázať, že sa vyznačuje výkonom mimoriadnych právomocí v porovnaní s pravidlami uplatniteľnými vo vzťahoch medzi jednotlivcami.

104. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa domnievam, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia, akým je ten organizácie SHAPE, ktorým sa má zrušiť zaistenie pohľadávky u tretej osoby, treba považovať za návrh patriaci medzi „občianske a obchodné veci“ v zmysle článku 1 ods. 1 nariadenia č. 1215/2012, pokiaľ bolo cieľom tohto zaistenia pohľadávky zabezpečiť ochranu práva s pôvodom v záväzkovoprávnom vzťahu, ktorý sa nevyznačuje prejavom verejnej moci, čo musí overiť vnútroštátny súd.

V. Návrh

105. Na základe predchádzajúcich úvah navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prvú prejudiciálnu otázku, ktorú položil Hoge Raad der Nederlanden (Najvyšší súd, Holandsko), takto:

1. Článok 1 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 1215/2012 Európskeho parlamentu a Rady z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach sa vzhľadom na výnimku týkajúcu sa „úkonu[v] alebo opomenut[í] pri výkone [verejnej] moci“ stanovenú v tomto ustanovení má vykladať v tom zmysle, že otázka, či návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa má zrušiť zaistenie pohľadávky u tretej osoby, patrí medzi „občianske a obchodné veci“ v zmysle tohto ustanovenia, závisí od povahy práva, ktorého ochrana sa má týmto zaistením pohľadávky zabezpečiť, ako aj od toho, či toto právo má svoj pôvod v konaní verejnej moci, alebo v právnom vzťahu, ktorý sa vyznačuje prejavom verejnej moci, čo je skutočnosť, ktorú musí overiť vnútroštátny súd.
2. Skutočnosť, že medzinárodná organizácia sa odvoláva na imunitu, ktorú údajne požíva na základe medzinárodného práva, nie je na účely tejto analýzy rozhodujúca a nemôže brániť tomu, aby vnútroštátny súd vyhlásil, že má medzinárodnú právomoc podľa nariadenia č. 1215/2012.